

עתים לתורה

נתיבי עם, קנ"ה

נתיבי עם, סימן קנ"ה, קובע כי לפי ההלכה הפסוקה יש חיוב לקבוע עת ללמוד. השולחן ערוך מציין כי המועד המתאים לכך "אחר שיצא מבית הכנסת ילך לבית המדרש ויקבע עת ללמוד. וצריך שאותו עת יהיה קבוע, שלא יעבירונו אף אם הוא סבור להרויח הרבה." הרמ"א בהגהתו ממליץ גם "למי שאינו יודע ללמוד, שילך לבית המדרש ושכר הליכה בידו. או יקבע לו מקום וילמוד מעט במה שיודע ויחשוב בענייניו ויכנס בלבו יראת שמים."

נתיבי עם מרחיב, שקביעת העת ללמוד היא גם ביום וגם בלילה. "ולזה שואלים אותו: 'קבעת עתים לתורה?' ולא קבעת עת (ביחיד). להורות שצריך לקבוע עת ביום ועת בלילה (ברבים). מכאן מכוון נתיבי עם אל הנהוג בשורות הספרדים ללימוד היומי ב "חק לישראל".

(הערה: הרוצה להצטרף לשורות הקוראים מדי יום ב"חק לישראל" יטיב לעשות אם ישקיע מעט דקות ללמוד את ההנחיות של נתיבי עם, סימן קנ"ה, סעיף א', הנוגעות לנושא דידן. מומלץ מאד).

החק לישראל מכיל פרקים יומיים במקרא, במשנה, בגמרא, בזוהר, ובמוסר. ערוכים על פי פרשות השבוע. הכלל הוא כי אין לקרוא מקרא בלילה ואין קוראים תרגום בלילה.

הרד"ק בפרושו לספר יהושע (פרק א' 8) מבהיר כי "והגית בו יומם ולילה" אחר שאמר "לא ימוש ספר התורה..." הוא "כפל דבר לחזק, או "והגית" מקורו בהגיון לב (כמו "והגיון לבי לפניך ה'"). "יומם ולילה" נראה שיהגה בו ביום ובלילה כל עת שימצא פנאי מעסקי מחייתו.. מצטרפים לכך פוסקים נוספים, המציינים כי "מי שאפשר לו יעשה לו עת קבוע. ובמדרש מביא: "שישראל יהיו יגעים בתורה ביום ובלילה". בלומדם זאת ממשה רבנו ע"ה שבשהותו בשמים "לחם לא אכל ומים לא שתה", אך תורה למד כל היום ובלילה היה מקדיש, בינו לבין עצמו, לפרושים ולהבנה. ומעשית תקנו חכמים כי "יהיו המשנין יושבים בבוקר ובערב לקיים מה שנאמר: "לא ימוש ספר התורה הזה מפך, והגית בו יומם ולילה, למען תשמר לעשות, ככל הכתוב בו: כי אז תצליח את דרכך, ואז תשכיל." נוסחה בדוקה להצלחה ולהשכלה. כידוע להשכיל הוא הרחבה של הפועל להצליח (ואין בו מאומה עם בי.אי אוניברסיטאי ולא כלום). בהזכירנו את יהושע נציין כי הוא היה

משרת משה "ביום ובלילה", כאמור במסכת אבות "משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע, בודאי ביום ובלילה. גם האור שנברא ביום הראשון, שגנזו הקדוש ברוך הוא לעומלי תורה, שבעל פה, ביום ובלילה, שבזכותם העולם עומד. זו מעלתו של עולמם של עומלי התורה, ולהימנות עמם בהישג ידינו.

סדור רב עמרים גאון: חייב אדם לקרוא את המגילה ביום ארבעה עשר, ביום ובלילה, דאמר ר' יהושע בן לוי חייב אדם לקרות המגילה בלילה ולשנותה ביום, שנאמר: "א-להי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא דומיה לי." (תהלים כ"ב 32).

ב סיכום:

בהפיצנו את נתיבי עם היומי מדי בקר השכם, ובהעלותנו סוגיות מסוגיות שונות ללימוד ולשנון, אנו נאמנים לנתיבי עם, שדרש מאתנו לקבוע עתים לתורה. העשייה – תמיד בשמחת לבב.

בברכה ובהוקרה למושכים בעט סופרים.

אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה.

אהוד